

Milé kolegyně, milí kolegové,

protinádorová léčba, jejímž smyslem je zmenšení rozsahu nádorového onemocnění, a v optimálním případě i vyléčení pacienta, může být vedena různými způsoby. Pomineme-li chirurgické postupy, pak nejčastěji používaným způsobem je přímý útok na nádorové buňky cytostatiky nebo ionizujícím zářením. Méně běžnou, avšak v poslední době stále hojněji využívanou taktikou je metoda nepřímého ovlivnění kinetiky růstu maligních buněk pomocí postupů, které modifikují nenádorové populace buněk obsažené v nádorech, např. jeho stroma či cévní zásobení. Zpomalení růstu nádoru je pak důsledkem změn v těchto buněčných populacích.

A právě jedné z těchto nových cest se věnujeme v tomto čísle časopisu Klinická farmakologie. O tom, že kyslík je jedním ze základních faktorů nutných k přežití většiny eukaryotických organismů, nikdo z nás nepochybuje. Savci vyvinuli velmi komplikovaný systém regulace jeho získávání, skladování a transformace i reflexů, jak reagovat na změny jeho koncentrací. Kyslík je však také potřebný k přežití nádorových buněk. Naštěstí víme, že nádorové buňky obvykle strádají jeho nedostatkem, neboť jejich překotný růst není sledován odpovídající tvorbou cévního řečiště. A tento rozpor nám tak dává šanci zasáhnout proti nim hned dvěma způsoby. Buď můžeme bránit tvorbě cév v nádoru, tedy léčit antiangiogenními přípravky, anebo můžeme narušit již existující cévy léky, které anglicky nazýváme vascular-targeting (disrupting) drugs. Elegantní český překlad názvu této lékové skupiny zatím nemáme, výstižný je však název léky cílené proti cévám. Zatímco léky antiangiogenní jsou již široce používány a léčíme s nimi denně pacienty s celou řadou solidních nádorů, léky druhé skupiny jsou teprve v časně fázi klinických zkoušek a jejich rutinní uplatnění lze očekávat až za několik let. Oběma skupinám těchto léků věnujeme samostatný článek. A nezapomeneme ani na překlickou informaci o molekulární podstatě reakce na hypoxický stres, na který navazuje proces angiogeneze.

Za autory
Jan Novotný

MUDr. Jan Novotný

Institut onkologie a rehabilitace

Nová Ves pod Pleší 110, 262 04 Nová Ves pod Pleší

onkologie@seznam.cz
